

**Monitoring klíčové aktivity Terénní a komunitní sociální práce
za období od 1. 1. 2023 do 30. 6. 2023**

Informace o projektu:

Název projektu: Terénní a komunitní sociální práce v Posázaví
Registrační číslo projektu: CZ.03.02.01/00/22_008/0000020
Realizátor projektu: Posázaví o.p.s.
Evaluátor: CHOPOS (dobrovolný svazek obcí)
Autor zprávy: Pavel Goby, pgoby@chopos.cz
Projekt financován: ESF OPZ+ a Státním rozpočtem ČR
Kontaktní osoba: Petra Doležalová, koordinátor, tel.: 733 741 706,
dolezalova@ruah.cz
Doba realizace projektu: 1. 1. 2023 – 31. 12. 2025

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

Ve sledovaném období bylo podpořeno celkem 163 klientů, z toho bylo 71 anonymních klientů. Zároveň bylo podpořeno 24 obcí z celkového počtu 63 obcí na území MAS. V rámci této aktivity byla také nastavena spolupráce s ostatními aktéry, jako jsou obce, ORP, úřady, sociální služby a další instituce. V souladu s Akčním plánem MAS Posázaví je celé území MAS pokryto službou terénní a komunitní sociální práce. V současné době je část území MAS pokryta z jiných zdrojů než z tohoto projektu, jedná se u území dobrovolného svazku obcí CHOPOS. **Zároveň dle již zmíněného Akčního plánu platí pro celé území MAS pravidlo, že jakýkoliv občan z území MAS se v případě potřeby může obrátit na kteréhokoliv terénního sociálního pracovníka, který poskytuje podporu v námi sledovaném projektu.**

Kontaktování osob z cílové skupiny probíhá různými způsoby. Kontakt je zprostředkován na základě depistáže, spolupráce s obcí, rodinou, nebo sociální službou, dále na základě informační kampaně na webech obcí a v jejich periodikách, klient často přichází sám se svou zakázkou. Terénní sociální pracovník pracuje na zakázkách svých klientů tak, že nejprve identifikuje problémy a potřeby klienta a pak se ho snaží nasměrovat na nejbližší přirozenou pomoc ve svém okolí, či na pomoc profesionální sociální služby.

V praxi se ukazuje, že většina klientů chce řešit svoje zakázky v bezpečném prostředí, což je většinou jejich bydliště. Jsou ale i klienti, kteří za pracovníkem přijdou do kanceláře, nebo na jiné místo, např. ve městě na náměstí, nebo na úřadech, a podobně.

V projektu pracuje celkem 5 terénních sociálních pracovníků. 4 pracovníci mají úvazek 0,825 a jeden má 0,2 úvazek. Každý má svou kancelář poskytnutou některým z obecních úřadů v jejichž oblasti pracovník působí. Kanceláře jsou přibližně ve středu oblastí, tak aby byla dobrá dosažitelnost klientů v terénu. Každý pracovník má na starosti území několika obcí. K dispozici má každý pracovník automobil k cestám za klienty a jejich požadavky.

Nyní již k monitoringu klíčové aktivity Terénní a komunitní sociální práce za období od 1. 1. 2023 do 30. 6. 2023. Nejprve si rozebereme tabulku na následující straně, kde jsou uvedeny počty klientů u každého ze sociálních pracovníků. Součet všech klientů dává číslo 192 klientů, což je v nesouladu s celkovým počtem podpořených osob, včetně anonymních, kde uvádíme celkem 163 podpořených osob. Rozdíl v počtu podpořených osob je 29 osob a jedná se o ty osoby, u kterých byla potřeba součinnosti minimálně dvou sociálních pracovníků. Každá podpořená osoba je v programu Cygnus zaznamenána pouze jednou, avšak v této tabulce jsou některé osoby zaznamenány u více sociálních pracovníků, právě z výše uvedených důvodů.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

U sociální pracovníce z oblasti Sázavska je ve sledovaném období uveden menší počet klientů a hodin podpory než u ostatních pracovníků. Je to dáno tím, že v průběhu sledovaného období odešla z této pozice zkušená pracovníce, která pracovala v této oblasti více než 3 roky. Nová pracovníce si potřebovala vybudovat důvěru klientů a věnovala čas i nastavení spolupráce s místními samosprávami. Důvodem je také existence dalšího sociálního pracovníka v městě Sázava (není podpořen z tohoto projektu). Oba pracovníci pracují na zakázkách různých klientů, u některých klientů jsou ve vzájemné součinnosti. Počet hodin podpory také nemusí být vždy tím správným ukazatelem efektivity pracovníka, protože je dost klientů, jejichž podpora vyžaduje od sociálního pracovníka více hodin nepřímé práce než přímé podpory. Modelově to může být například zjišťování informací pro klienta, sepisování různých dokumentů, žádostí, odvolání, komunikace s okolím klienta, se sociálními a zdravotními službami, s úřady a jinými institucemi, zápisy schůzek, práce s dokumentací klienta a další podobné činnosti ve prospěch klienta, které však nelze zaznamenat jako přímou podporu klienta.

Pracovník	Úvazek	Počet klientů	Počet setkání	Počet hodin přímé podpory	Počet úkonů
Kýhosová (Jílovsko)	0,2	17	33	91:30	126
Dvořáková (Čerčansko)	0,825	66	295	331:25	465
*Kepková/Hamáčková (Sázavsko)	0,825	17	54	35:45	100
Kronovetrová (Týnecko)	0,825	50	112	132:52	184
Kuncová (Bystřicko, Neveklovsko)	0,825	42	303	330:50	546

*V průběhu sledovaného období došlo ke změně sociálního pracovníka

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

Tabulka na následující straně se zabývá vyhodnocením dopadu práce sociálního pracovníka na klientovu zakázku, tedy vyhodnocením toho, zda podpora sociálního pracovníka v dané oblasti splnila u klientova požadavku a případu svůj účel.

Počet podpořených klientů v tabulce opět převyšuje celkový počet podpořených osob, je to dáno tím, že řada klientů čerpá svoji podporu ve více oblastech. Celkové procento klientů, u kterých podpora splnila svůj účel, je velmi vysoké, je to 90 % všech klientů. Toto vysoké číslo se však jeví jako opodstatněné ve světle toho faktu, že prakticky všichni klienti přicházejí motivováni se svým problémem něco udělat a vyřešit tak svojí obtížnou situaci. Nyní se pokusíme rozebrat důvody některých neúspěšných podpor. V oblasti zajištění péče o děti a další rodinné příslušníky a též v oblasti znevýhodnění ze sociálních a zdravotních důvodů jsou společným jmenovatelem neúspěšnosti podpory následující skutečnosti. Zprv je v oblasti péče o sebe nebo o osobu blízkou velmi často složité a téměř nemožné najít odpovídající zdravotní péči, což se aktuálně nejvíce děje v oblasti psychiatrické péče a v obtížné dostupnosti některých služeb v odlehlých oblastech. Zdlouhavá a často neúspěšná jsou řízení o příspěvku na péči, případně o jiné dávky. Často dochází k zamítavým stanoviskům posudkových lékařů a k dlouhému a neúspěšnému odvolávání. V oblasti přístupu k bydlení je důvodem neúspěšnosti praktická neexistence sociálního bydlení, nebo jiného bydlení, například startovacích bytů pro matky samoživitelky, mladé rodiny, zdravotně postižené a další cílové skupiny.

V dluhové oblasti je častým důvodem neúspěšnosti motivace klientů dořešit oddlužení do konečné fáze, částečně jde i o kombinaci s důvody, které jsou pospány výše v oblastech bydlení a ve zdravotní oblasti. Je totiž dost klientů, kteří řeší souběžně tyto oblasti.

V oblasti rodinných vztahů a opatrovnictví se důvod neúspěšnosti podpory objevuje výhradně v oblasti rodinných vztahů a je jím malá možnost sociálního pracovníka měnit modely a vzorce chování a jednání u osob, kterým poskytuje podporu.

Oblast podpory	Počet podpořených klientů	Počet klientů, u kterých podpora splnila účel
Přístup na trh práce	9	9
Přístup k bydlení	37	32
Zajištění péče o děti a další rodinné příslušníky	52	49
Dluhová oblast/příjmová chudoba	82	74
Znevýhodnění ze sociálních či zdravotních důvodů	92	83
Rodinné vztahy, opatrovnictví	38	33
Osoby, které předčasně opustily aktivity projektu	0	0

Po dvou tabulkách ještě následuje rozbor podpory osob z cílových skupin v jednotlivých oblastech. Procenta podpory jsou vždy vztažena k počtu hodin přímé podpory klientů.

V oblasti přístupu na trh práce klienti nejčastěji využívali poradenství k této oblasti, bylo to celkem 75 % veškeré podpory v této oblasti. Ve zbylých 25 % podpory se jednalo o podporu klientů při jednáních s úřady a doprovody na úřady.

V oblasti bydlení využili klienti nejvíce podpory v poradenství v 52 %, 29 % podpory činila podpora při jednání a doprovodech na úřady a jiné instituce. Psychosociální a jiná podpora činila 19 %.

V oblasti zajištění péče o děti a další rodinné příslušníky jsme rozdělili podporu do tří oblastí. V první oblasti se jednalo o podporu osob převážně s duševním onemocněním. V této skupině osob byla nejvíce využita psychosociální a jiná pomoc v 50 %. Dále bylo využito v 34 % jednání se sociálními a jinými službami, s úřady a doprovody osob. V 16 % bylo využito poradenství.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

U skupiny osob se závislostmi bylo využito nejvíce poradenství ve 40 %, dále psychosociální pomoc ve 33 %, podpora při jednání a doprovodech na sociální služby a jiné instituce byla využita v 27 %.

U skupiny osob, které řešily péči o sebe nebo o osobu blízkou bylo nejvíce využito poradenství v 50 %. Dále byla využita podpora při jednání se službami a jinými institucemi a doprovody k jednání v 33 %. V 17 % využily podpořené osoby psychosociální pomoc.

V oblasti dluhů a příjmové chudoby jsme rozdělili podporu do čtyř různých oblastí, z nichž jedna tvoří speciální podporu jinde nezařazenou.

Skupina osob, která řešila dluhy, využila nejvíce poradenství v 66 %. Zbylá podpora byla nejvíce v oblasti doprovodů a jednání na úřadech a jiných institucích (25 %). Psychosociální a jiná pomoc byla využita v 9 %.

Skupina osob, která čerpala podporu v oblasti dávek, využila nejvíce poradenství v 56 %. Ve 30 % využily tyto osoby podporu při jednání s úřady a jinými institucemi a při doprovodech. Zbýlých 14 % činí podpora psychosociální a jiná.

Skupina osob, která čerpala podporu v oblasti finanční gramotnosti, využila nejvíce poradenství v 64 %. V rovnováze byly další druhy podpor – doprovody a jednání na úřadech a jiných institucích, psychosociální a jiná podpora, celkem 36 %.

Speciální oblast tvoří materiální a potravinová podpora, která v rámci dluhové oblasti a příjmové chudoby činila 23 % z veškeré poskytnuté podpory v této oblasti.

V oblasti rodinných vztahů a opatrovnictví jsou definovány dvě skupiny osob. Osoby s potřebou podpory v oblasti rodinných vztahů nejvíce využily poradenství (45 %) a psychosociální pomoc (30 %). Zbylá podpora ve výši 25 % byla rovnoměrně využita v oblastech doprovodu a jednání na úřadech a jiných institucích a v jiné podpoře.

V oblasti opatrovnictví byly nejvíce využity doprovody a podpora při jednáních na úřadech a jiných institucích v 61 %. Psychosociální pomoc byla využita ve 21 %, zbylých 18 % bylo využito v poradenství a jiné podpoře.

Celkově bylo klienty využíváno nejvíce poradenství, bylo to hlavně u osob, které čerpaly podporu v oblasti přístupu na trh práce, u dluhové problematiky, finanční gramotnosti, dávek a přístupu k bydlení.

Naopak existují dvě cílové skupiny, které se tomuto obrazu vymykají. Osoby s převážně duševním onemocněním čerpaly nejvíce psychosociální podporu a podporu při jednání a

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

doprovodech na úřady a jiné instituce. V oblasti opatrovnictví byla podpora nejvíce čerpána při jednáních a doprovodech na úřady a jiné instituce a při psychosociální podpoře.

V celkovém pohledu na cílovou skupinu, kterou lze označit jako osoby znevýhodněné ze sociálních, zdravotních a jiných důvodů se ukazuje po prvním půlroce podpory ze strany terénních sociálních pracovníků na obcích řada zajímavých čísel a faktů.

Především je zde vidět potřeba podpory takové práce ze strany obcí, a to i obcí nejmenších. Ukazuje se, že institut místní samosprávy je dostatečně důvěryhodný pro klienty na malých obcích. Sociální pracovník využívá často podpory a autority starosty, nebo jiného představitele obce k vyřešení klientových požadavků. Starostové vidí práci v sociální oblasti jako potřebnou ze strany obce a zároveň pro ně je tato oblast často neznámá, nevědí si v ní rady, a tak vítají možnost podpory ze strany terénních sociálních pracovníků. Klienti často, po počáteční nedůvěře, přicházejí opakovaně a jsou i případy, kdy sdílejí svou zkušenost se svými příbuznými a známými, takže často pak probíhá první kontakt s novým klientem jeho odkazem na dobrou zkušenost někoho z klientova okolí.

Všechny výše uvedené poznatky tak hovoří ve prospěch udržení služby terénních sociálních pracovníků na malých obcích.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**